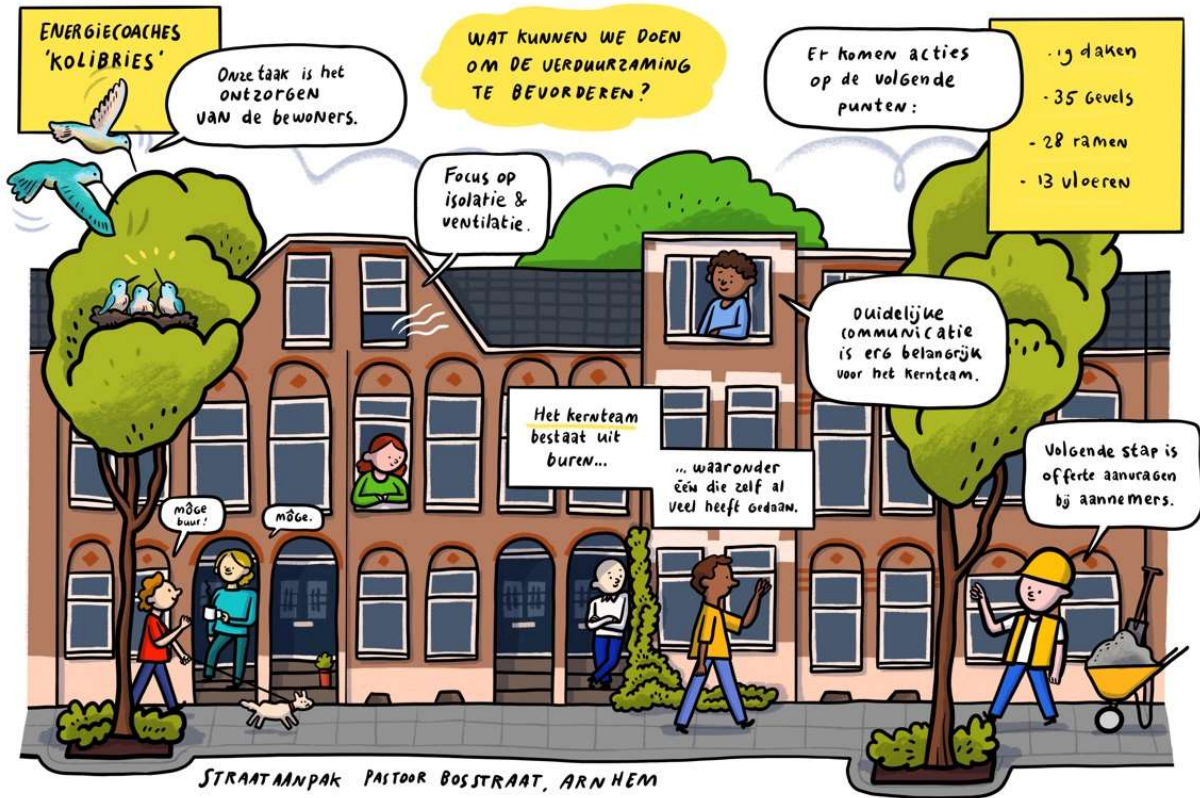




Projectplan VerduurSaming Pastoor Bosstraat



Kolibries

Versie: 28 februari 2024



Inhoud

Leeswijzer	3
Aanleiding.....	3
<i>Beschrijving van de straat</i>	3
<i>Ondersteuningsvraag</i>	3
Doelstelling project	3
Kolibries straataanpak	3
Organisatie	4
<i>Bewoners</i>	4
<i>Kolibries procesbegeleider(s)</i>	4
<i>Opdrachtgevers</i>	4
<i>Kernteam</i>	4
<i>Klankbordgroep</i>	5
<i>Inzet kwaliteiten van bewoners</i>	5
<i>Netwerk: Gemeente, Volkshuisvesting, LSA bewoners</i>	5
Proces	6
<i>Het wijkkompas</i>	6
<i>Start: besluit om straataanpak te starten</i>	6
<i>Fase 1: Samen starten</i>	6
<i>Fase 2: Karakteriseren van de straat</i>	7
<i>Fase 3: Strategieën bepalen</i>	7
<i>Fase 4: Keuzes maken</i>	7
<i>Fase 5: Voorbereiding</i>	8
<i>Fase 6: Realisatie en afronding</i>	8
Communicatie en tools.....	8
Planning.....	9
Evaluatie en kwaliteit	10
Financiën	10
<i>Kosten</i>	10
<i>Financiering van het project</i>	10



Leeswijzer

Een plan is bedoeld om een gezamenlijke stip op de horizon te hebben en hierover te kunnen communiceren. Een plan is dus geen contract waar aan gehouden moet worden, maar is een stappenplan wat tijdens het proces steeds wordt aangepast indien dit nodig is.

Aanleiding

Beschrijving van de straat

“We zijn een enthousiaste bewonersgroep in een charmante oude volksstraat in Arnhem. De straat telt 70 huishoudens, bestaande uit allemaal woningen daterend van begin 1900. Het zijn bijna allemaal boven- en benedenwoningen die met elkaar in kleine VvE's zitten.

We zijn van oudsher een straat met bewoners die erg betrokken zijn bij elkaar. We hebben ons georganiseerd in een kerngroep en een aantal bewonersavonden georganiseerd om meerdere burens te betrekken bij de ontstane plannen. De kerngroep is meerdere malen bij de burens langs geweest en heeft het gesprek met hen aangegaan over het doel.”

Ondersteuningsvraag

“De specifieke technische kennis ontbreekt bij de bewoners om de woningen bouwkundig juist te verduurzamen, zodat er bijvoorbeeld geen luchtlekken of vochtproblemen kunnen ontstaan. Inzicht in de mogelijkheden en kansen is voor de bewoners belangrijk. Daarnaast is er een gemeentelijke subsidie beschikbaar, waarbij het lastig blijkt om effectief en efficiënt met de gemeente te communiceren. We merken dat het een zeer tijdrovend proces is, mede omdat de processen zich binnen de gemeente zelf ook nog ontwikkelen. Het is voor ons als bewoners lastig de informatie actueel te houden en te doorgronden. We merken dat het wenselijk is om een derde, onafhankelijke partij betrokken te hebben bij het proces, omdat het lang onduidelijk blijft wat het proces precies gaat inhouden en hoe de subsidie eruit gaat zien, waardoor burens vertrouwen dreigen te verliezen. De dynamiek van het proces vraagt om een partij die de vaart erin houdt en de energie vasthoudt. We hebben nog geen concrete ideeën over welke maatregelen getroffen zullen gaan worden, omdat we nog niet weten hoe de subsidie er precies uit gaat zien, maar ook omdat we dit als een buurtgerichte aanpak zien waarbij de meningen van de burens doorslaggevend zijn voor de keuze van de maatregelen. De (technische) kennis van de Kolibries maakt het mogelijk om de beste maatregelen te kiezen binnen de mogelijkheden van de subsidieregeling, rekening houdend met ieders wensen en financiële mogelijkheden.”

Doelstelling project

Op 25 januari 2023 is de volgende doelstelling door het kernteam vastgesteld:

Samengevat doel: woningen aan de Pastoor Bosstraat verduurzamen, zoveel mogelijk mensen mee krijgen, hierdoor financieel voordeel verkrijgen, goede informatievoorziening, praktisch en voortvarend.

Bij de aanvraag van de LSA begeleiding werd het volgende doel geformuleerd:

Het doel omhelst het gezamenlijk verduurzamen van zoveel mogelijk van de 70 woningen. Dit zal in eerste instantie het isoleren van de schil van de woningen zijn (dakisolatie, muurisolatie, vloerisolatie, glas). Dit betekent inventarisatie van welke maatregelen meest effectief zullen zijn en gezamenlijk inkopen van deze diensten/producten.

Kolibries straataanpak

Dit project is een zogenaamd ‘Kolibries straataanpak’ project. Dit betekent dat de omvang van het project een bepaalde straat betreft, in dit geval de Pastoor Bosstraat. De focus ligt hier op een



intensieve samenwerking met en door de bewoners en ervoor zorg dragen dat *alle* bewoners worden benaderd en betrokken. Het doel is in eerste instantie het isoleren van de woningen, met daarop volgende oplossingen voor alternatieve verwarming en opwek en opslag van energie. Indien gewenst en praktisch haalbaar kunnen ook andere thema's meegenomen worden, zoals vergroening. Vanuit het initiatief kan ook een sociale samenhang ontstaan die ook na het project zorgt voor een vangnet en betrokkenheid van alle bewoners in een straat.

Organisatie

Bewoners

In de Pastoor Bosstraat staan 70 woningen (boven- en benedenwoningen). Het streven is om alle mensen die in deze woningen wonen te betrekken.

Kolibries procesbegeleider(s)

De Kolibries zijn een groep energiecoaches die in zzp verband werken. Een van deze coaches wordt ingezet in het project als procesbegeleider. Daarnaast worden verschillende andere 'Kolibries' ingevlogen die specifieke kennis of kwaliteiten hebben, zoals bouwkundige kennis, kennis over vve's of grafische kwaliteiten. De Kolibries voeren het meeste werk uit, in opdracht van het kernteam.

Procesbegeleider: Annelinde Gerritsen

Bouwkundig expert: John Donjacour

Op de achtergrond betrokken Kolibries: Steven Gerritsen en Hans Wildenberg

Opdrachtgevers

Twee of drie bewoners zijn formeel opdrachtgever van het project. Zij vertegenwoordigen hierin de hele straat en hebben de plicht om namens alle bewoners beslissingen te nemen.

Voor de uit te voeren werkzaamheden zijn de bewoners zijn individueel of met hun VvE opdrachtgever.

Opdrachtgevers namens de Pastoor Bosstraat:

Dunja Horsch

Marieke Mes

Kernteam

Het kernteam bestaat uit een aantal bewoners die een actieve, meewerkende rol hebben in het project. Ook de opdrachtgevers zijn onderdeel van het kernteam. De procesbegeleider van de Kolibries neemt ook deel in het kernteam.

Taken van het kernteam:

- Uitvoeren van dagelijkse werkzaamheden
- Bewaken van de voortgang
- Organiseren van bijeenkomsten ed
- Zorg dragen voor communicatie met alle bewoners binnen het project

Op 10 februari 2023 zijn de uitgangspunten voor de kerngroep opgesteld, zie bijlage 1. Aangezien het project nu (februari 2024) in een andere fase komt worden de uitgangspunten en taakverdeling opnieuw besproken in een te hervormen kernteam.

Kernteam Pastoor Bosstraat:

Marieke Mes

Jochem Bauhuis

Dunja Horsch

Vacatures



Klankbordgroep

De klankbordgroep bestaat uit een grotere groep bewoners dan alleen het kernteam. Het liefst is deze groep een afspiegeling van de soort bewoners in de straat: een voorloper, een kritische bewoner, een bewoner die weinig kaas heeft gegeten van verduurzamen, bewoners met bepaalde kennis, etc.

De rol van de klankbordgroep is dat ideeën en activiteiten van het kernteam eerst getoetst kunnen worden bij de klankbordgroep, voordat het met alle bewoners wordt besproken. Op deze manier kunnen de vragen van bewoners en ingezette acties beter voorbereid worden.

De klantbordgroep bestaat uit mensen die zowel kritisch kunnen zijn maar ook constructief en opbouwend. Het is en veilige omgeving waarin sparren met elkaar mogelijk is.

Klankbordgroep Pastoor Bosstraat:

ntb

Inzet kwaliteiten van bewoners

Vaak hebben bewoners in een straat al bepaalde kwaliteiten in huis die in het project ingezet kunnen worden. Zo kan het zijn dat er iemand is die al veel verduurzaamd heeft en die kennis kan inbrengen. Andere voorbeelden zijn een ecooloog, een tekenaar, een aannemer of een ander beroep of hobby die nuttig kan zijn voor het project. Het streven is om zoveel mogelijk van deze kwaliteiten in te zetten indien gewenst.

Netwerk: Gemeente, Volkshuisvesting, LSA bewoners

Om het project tot een succes te maken is samenwerking met een aantal partijen cruciaal. Deze partijen zijn in dit project:

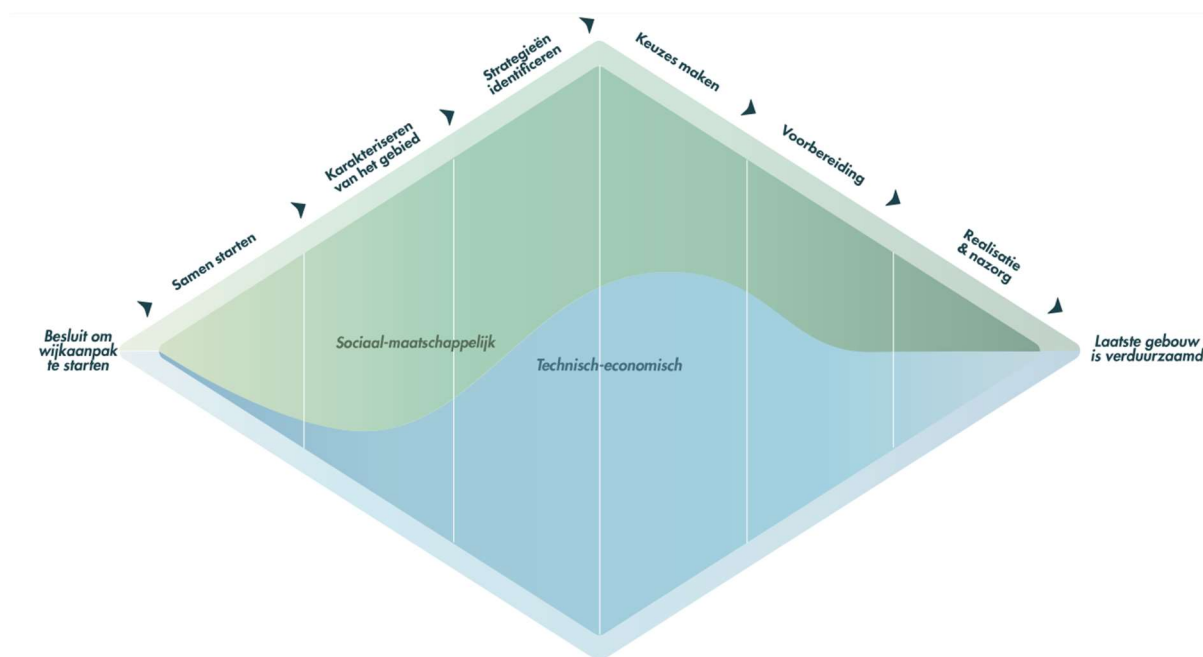
- Gemeente Arnhem: opdrachtgever vanuit het Aanjaagfonds en subsidieverstrekker van de SEWA subsidie
- Volkshuisvesting, aangezien 20 van de woningen in de straat in hun eigendom zijn
- LSA bewoners, binnen deze organisatie worden enkele bewonersinitiatieven in heel Nederland ontwikkeld, gefinancierd en geëvalueerd met zowel de procesbegeleiders als de bewoners.



Proces

Het wijkkompas

Voor de fasering van het project wordt gebruik gemaakt van het Wijkkompas:



Binnen de eerste helft van het project wordt steeds meer verbreed (de eerste driehoek van de 'wieber'); er komt steeds meer informatie beschikbaar en er is ruimte om dingen uit te proberen. In deze fase ligt het zwaartepunt op het sociaal-maatschappelijk aspect, het is hier van belang om zoveel mogelijk bewoners te informeren en mee te krijgen.

In de tweede helft van het project worden er keuzes gemaakt en wordt de informatie en uitvoering steeds concreter (de versmalling in de tweede driehoek van de 'wieber'). Hier ligt het zwaartepunt op het technisch-economisch aspect en wordt duidelijkheid gecreëerd over te maken keuzes, kosten en randvoorwaarden van maatregelen.

Binnen deze fasen en aspecten worden knooppunten opgepakt die hieronder verder worden uitgewerkt.

Start: besluit om straataanpak te starten

Vanuit een groep bewoners ontstaat de behoefte om een straataanpak op te zetten. Zij maken kennis met de procesbegeleiders van de Kolibries. De vragen en behoeften van bewoners worden besproken. Gezamenlijk wordt bepaald welke stappen bij deze groep zouden passen om te zorgen dat het proces van verduurzaming op gang komt. De beslissing wordt genomen of een straataanpak bij deze groep past of dat er andere ondersteuning nodig is.

Resultaat: besluit om straataanpak in te zetten in deze straat

Fase 1: Samen starten

In deze fase wordt een plan gemaakt en worden uitgangspunten en afspraken vastgelegd.

Sociaal-maatschappelijke knooppunten:

- * Kernteam vormen
- * Plan van aanpak
- * Opdracht formaliseren
- * Samenwerkingsovereenkomst

Technisch-Economische knooppunten:

- * Omvang inventariseren
- * Database woningen opzetten



* Introductie project bij bewoners

Resultaat: project is van start, alle partijen zijn op de hoogte en afspraken zijn vastgelegd

Fase 2: Karakteriseren van de straat

In deze fase onderzoeken we welke stappen er al genomen zijn en welke ideeën en wensen leven er bij bewoners. Met een enquête/menukaart kan eventueel een nulmeting worden gedaan van het energieverbruik van elke woning. Gezamenlijk geeft dit een beeld van de footprint van de straat. Er kunnen warmtewandelingen worden gehouden om bewoners te betrekken. Onderzocht wordt welke belemmeringen er zijn voor bewoners om mee te doen en hoe deze bewoners alsnog betrokken kunnen worden. Bijvoorbeeld welke ondersteuning hebben bewoners nodig? Welke onderwerpen of problemen leven er nog meer? Denk aan geluidsoverlast, inbraakgevoeligheid, woonomgeving, groen.

Sociaal-maatschappelijke knooppunten:

- * Sociale kenmerken van de straat
- * Aanwezige structuren in de straat
- * Wat past er bij deze straat

Technisch-Economische knooppunten:

- * Inventariseren woningen (scans)
- * Inzicht in potentiële technische knelpunt en mogelijke oplossingen
- * Ecologisch onderzoek
- * Warmtewandelingen

Resultaat: Een beeld van de huidige situatie in de straat en van de problemen die er leven

Fase 3: Strategieën bepalen

Samen met de bewoners gaat het kernteam het meest passende oplossingen ontwerpen. Tijdens energiecafe's gaan bewoners met elkaar in gesprek over de belangrijkste onderwerpen die er leven, bijvoorbeeld isolatie, zonnepanelen of warmtepompen. Bewoners leren van elkaar door op bezoek te gaan bij andere bewoners in de straat die al veel gedaan hebben en door deze bewoners hun ervaringen te laten delen met andere bewoners. Mogelijk kan een andere bewoner of Kolibrie langskomen om een bewoner te ondersteunen of specifieke oplossingen te zoeken. Alle bewoners worden benaderd door langs de deuren te gaan bij bewoners die nog niet bij de activiteiten betrokken zijn.

Sociaal-maatschappelijke knooppunten:

- * Bereiken en bedienen van alle bewoners
- * Strategieën passen bij straat en bewoners

Technisch-Economische knooppunten:

- * Technische scenario's en consequenties
- * Afwegingskader om keuzes te kunnen maken (kosten, randvoorwaarden)
- * Financieringsmogelijkheden

Resultaat: mogelijke maatregelen en consequenties hiervan zijn in kaart gebracht, alle bewoners zijn betrokken

Fase 4: Keuzes maken

Op basis van de mogelijkheden en randvoorwaarden uit fase 3 worden offertes aangevraagd bij aannemers en leveranciers. Hiermee kan een aanbod bij individuele bewoners neergelegd worden en kunnen zij aangeven waar zij wel en niet aan mee willen doen.

Sociaal-maatschappelijke knooppunten:

- * Gezamenlijke scenario's
- * Individuele keuzes wel/niet meedoen
- * Verdeling binnen VvE's en slapende VvE's wakker maken

Technisch-Economische knooppunten:

- * Offertes aanvragen
- * Menukaart met maatregelen

Resultaat: Duidelijk welke maatregelen waar genomen gaan worden



Fase 5: Voorbereiding

Ter voorbereiding van de werkzaamheden moeten er een aantal zaken geregeld zijn. Ook is het van belang dat de uitvoerders en bewoners goed op de hoogte zijn wat er gaat gebeuren.

Sociaal-maatschappelijke knooppunten:

- * Bespreken individuele situaties bewoners bij werkzaamheden
- * Bewoners geïnformeerd over uitvoering en consequenties

Technisch-Economische knooppunten:

- * Plan van aanpak uitvoering
- * Aanvragen subsidies en financiering

Resultaat: Iedereen is geïnformeerd en uitvoeren kan van start

Fase 6: Realisatie en afronding

De bouwwerkzaamheden worden uitgevoerd, bewoners worden hierbij goed begeleid. Na afronding van de werkzaamheden krijgen bewoners hulp bij de verantwoording richting subsidieverstrekkers. Het einde van het project wordt gevierd.

Sociaal-maatschappelijke knooppunten:

- * Begeleiding uitvoering
- * Eindfeest
- * Evaluatie en vervolgwensen

Technisch-Economische knooppunten:

- * Bouwbegeleiding
- * Subsidies afhandelen

Resultaat: het project is succesvol afgerond

Communicatie en tools

Het kernteam werkt wekelijks samen in de uitvoering van de taken.

De klankbordgroep komt maandelijks of indien nodig samen om de voortgang te bespreken.

Elk kwartaal of naar behoefte is er een bijeenkomst met de hele straat (energiecafe) om de voortgang en betrokkenheid te bespreken en te zorgen dat de positieve energie erin blijft.

Binnen de fasen van het proces kunnen diverse communicatietools ingezet worden:

Sociaal-maatschappelijke tools:

- * Energiecafe/bewonersbijeenkomst
- * Nieuwsbrief
- * Klankbordoverleg
- * Webpagina
- * Langs de deuren
- * Aanplakbord

Technisch/economische tools:

- * Database met woningen
- * Woningscan
- * Warmtewandeling
- * Menukaart
- * Tekeningen/visualisaties
- * Offertes aanvragen/beoordelen
- * Energielabel advies
- * VvE advies



Planning

<i>Fase</i>	<i>Activiteit</i>	<i>Periode</i>
Fase 1: Samen starten		Jan/feb 2023
<i>Resultaat: project is van start, alle partijen zijn op de hoogte en afspraken zijn vastgelegd</i>	Startbijeenkomst	18 januari 2023
	Kernteamoverleg	25 januari en 7 februari 2023
	Gesprek met Volkshuisvesting	21 februari 2023
	Uitgangspunten vastgelegd	10 februari 2023
Fase 2: Karakteriseren van de straat		Feb-jul 2023
<i>Resultaat: Een beeld van de huidige situatie in de straat en van de problemen die er leven</i>	Uitnodiging bijeenkomst versturen	22 februari 2023
	Warmtewandelingen	Februari 2023
	Enquete uitvoeren	Februari 2023
	Duurzaam cafe met workshops bouwkundig en subsidies	1 maart 2023 en 4 juli 2023
	Kernteam overleg	15 maart, 18 april, 14 juni
	Nieuwsbrief nummer 1	1 mei 2023
	Tekeningen woningen	Feb/mrt 2023
Database woningen	Jan 2023	
Fase 3: Strategieën bepalen		Sept 23-jan 24
<i>Resultaat: mogelijke maatregelen en consequenties hiervan zijn in kaart gebracht, alle bewoners zijn betrokken</i>	Kernteam overleg	6 september, 16 oktober, 15 november, 13 december
	Nieuwsbrief no 2	2 oktober 2023
	Menukaarten rondgestuurd en ingevuld	November 2023
	Spreekuren	Okt/nov 2023
	Gesprek Volkshuisvesting	16 november 2023
	Langs de deuren	December 2023
	Duurzaam cafe: resultaten fase 3	13 januari 2024
Fase 4: Keuzes maken		Feb-mei 2024
<i>Resultaat: Duidelijk welke maatregelen waar genomen gaan worden</i>	Kernteam overleg	6 februari 2024, 11 maart 2024,
	Nieuwsbrief no 3	Februari 2024
	Offertes aanvragen	Maart 2024
	Bijeenkomst wakker maken VvE's	20 maart 2024
	Menukaart met daadw. prijzen	April/Mei 2024
	Duurzaam cafe uitleg menukaart	Mei 2024
Fase 5: Voorbereiding		Mei-sept 2024
<i>Resultaat: Iedereen is geïnformeerd en uitvoeren kan van start</i>	ntb	ntb
Fase 6: Realisatie en afronding		Sept-dec 2024
<i>Resultaat: het project is succesvol afgerond</i>	ntb	ntb



Evaluatie en kwaliteit

Elke fase wordt afgerond met het kernteam en geëvalueerd met de klankbordgroep. Eventueel acties die hieruit voortkomen worden gepland en opgepakt. Belangrijke momenten worden gevierd met alle bewoners.

Bij de evaluatie met de klankbordgroep zijn er in elke fase aandachtspunten:

- Na fase 1 Samen starten: Is iedereen tevreden met de afspraken binnen het kernteam?
- Na fase 2 Karakteriseren van de straat: Klopt het huidige beeld van de straat en zijn alle relevante zaken meegenomen?
- Na fase 3 Strategieën bepalen: Zijn de strategieën duidelijk en passen ze bij de straat?
- Na fase 4 Keuzes maken: Is het de bewoners gelukt om keuzes te maken?
- Na fase 5 Voorbereiding: Is het voor iedereen duidelijk wat er gaat gebeuren?
- Na fase 6 Realisatie en afronding: Hoe is de uitvoering verlopen? Zijn er nog vervolgacties nodig/gewenst?

Financiën

Kosten

De kosten bestaan vooral uit de uren voor procesbegeleiding van de Kolibries. Daarnaast is er ook budget nodig voor bijeenkomsten en communicatiemateriaal.

Verder uitwerken

Financiering van het project

In december 2022 een budget aangevraagd bij het Aanjaagfonds van de Gemeente Arnhem. Vanuit het Aanjaagfonds zijn de Kolibries in 2023 ingehuurd om het proces te begeleiden.

Halverwege 2023 is het project aangesloten bij 'LSA bewoners', ook van hieruit is budget ingezet voor de procesbegeleiding.

Verder uitwerken



Bijlage 1: Uitgangspunten kernteam bij start project

Uitgangspunten, taak en werkwijze kerngroep.

10-02-2023.

Versie: definitief.

Een aantal bewoners van de Pastoor Bosstraat (de kerngroep) heeft het initiatief genomen om gezamenlijk gebruik te maken van de subsidiemogelijkheid die de gemeente Arnhem heeft voor isoleren en opknappen van je huis. We worden daarbij geholpen door de Kolibries.

De Kolibries [Kolibries – Samen verduurzamen](#) is een verzameling ZP-ers die ons project (verduurzamen PB straat) van harte ondersteunen. Deels als vrijwilliger en deels als ZP-er. Daar waar het effectiever is dat de Kolibries leidend is, zullen we dat ook zo organiseren.

We willen dat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van de voordelen van het collectief (alle deelnemers incl. de kerngroep). En om dit in goede banen te leiden hebben we de uitgangspunten, taak en werkwijze beschreven voor de kerngroep.

Daarnaast zijn we heel blij met de kans die de regeling ons biedt, maar ...de subsidieregeling is nogal ingewikkeld, met een collectief hopen we elkaar te kunnen ondersteunen bij de individuele keuzes t.a.v de verduurzamingsmaatregelen.

Uitgangspunten:

- We realiseren ons dat het traject minstens 2 jaar duurt, er zijn nog geen afgeronde trajecten als voorbeeld. Kennis van trajecten die op ons voor lopen, zullen we zeker benutten. Onze kennis zullen we ook weer delen.
- Het draagvlak van alle deelnemers aan het collectief is van groot belang.
- Plezier in het gezamenlijk doorlopen van het proces is van groot belang voor het succes van het traject. Zowel in het gehele collectief van alle deelnemers als in de bijeenkomsten van de kerngroep.
- Ons project omvat alleen de Pastoor Bosstraat, mocht het aantal deelnemers te beperkt zijn, dan kunnen we wellicht samen met de Agnietenstraat optrekken.

Taak Kerngroep:

- Sparringpartner voor de Kolibries bij het organiseren van de bijeenkomsten.
- Elke stap in het proces voorbereiden met de Kolibries.

Werkwijze kerngroep:

De aanmelding voor de kerngroep is tijdens de eerste bijeenkomst nogal snel verlopen. Mochten er alsnog 1 of 2 mensen willen aansluiten dan is dat mogelijk.

We vragen iedereen (die mee wil doen aan het collectief), om deel te nemen aan een Whatsappgroep. Dat maakt de communicatie makkelijk en in Whatsapp kun je Polls zetten. Deze optie willen we regelmatig gebruiken om meningen peilen.

De deelnemers van de kerngroep vertegenwoordigen de belangen van het collectief.

We stellen ons onafhankelijk op en eventuele zakelijke belangen worden gemeld.

Tijdens de vergaderingen van de kerngroep zorgen we voor voldoende kritisch vermogen. We stellen elkaar vragen.

Elk lid van de kerngroep heeft toegang tot dezelfde gegevens.

De Kolibries faciliteert de kerngroep, dat houdt in:

- Zij voeren taken uit in opdracht van de kerngroep,
- Zij leveren de voorzitter en maken het verslag.

We streven naar consensus in de kerngroep, lukt dat niet dan peilen we de mening van het collectief via een Poll. Mocht dat nog geen duidelijkheid geven, dan beslist de voorzitter (van de Kolibries).